

wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 12-tej w południe i o godz. 6-tej wieczorem.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 3 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 20 hal., za dwurazowe 60 hal.

Ma prowizji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckim kwartalnie kor. 10; w innych państwach kwartalnie kor. 12. Za stawa biograjowa nie podlega opłacie pocztowej. Prenumeratę należy przysłać do redakcji.

Redakcja: Drukarnia: Druk: Adres: Kraków, ul. Ś. Józefa 17. Adres pocztowy: Kraków, poczta 189.

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny założony w r. 1893 przez JÓZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Osobne prenumeraty wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w mieście z odnośzeniem do domu 1 koronę.

Numer połudn. 10 hal. wieczorny 4 hal. Listy pieniężne przekazy na prenumeratę i inseraty, bez opłaty Administracji „Głosu Narodu“. — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchji i w państwie niemieckiem. Reklamach

ogłoszenia (nie-... przyjmuje kierownik... Od miejsca wierz... Nadciaga po 60 hal. za... Czasopismo ogłoszenia... pasat Hausmann, w Wiedniu... adres: Kraków, ul. Ś. Józefa 17.

Rozprawy parlamentarne nad Kongruą.

Pomimo pospiechu, z jakim traktowano w ostatnich dniach żywota byłego parlamentu najważniejsze sprawy, przy których chodziło o dzie siątki i setki milionów, zatrzymano się dłużej nad sprawą polepszenia bytu Duchowieństwa, przy której szło tylko o 4 miliony 800 koron.

Rozprawy ciągnęły się przez dwa posiedzenia, 22 i 23 stycznia i wywołały bardzo ożywioną dyskusję, z której przebiegu bodaj krótką chcemy zdać sprawę.

Przeciwko wnioskowi polepszenia kongruy, na który zgodziły się wszystkie stronnictwa, a przemawiał za nim nawet poseł biański, protestant dr. Guenther, wystąpili socjaliści z całym nałem zarzutów nie nowych, ale z nową zaciętością powtórzonych.

Dodać trzeba, że uczynili to jedynie w celu zasadniczego stwierdzenia swojej bezwyznaniowości, oraz dla wykorzystania chwili, w której mogli wylać cały swój zbiornik jadu i nienawiści do katolickiego Duchowieństwa. Wiem, że bowiem z góry że ustawa ma zaapewnić większość w parlamencie a więc jej nie będą mogli obalić, przemawiali tedy, aby znowu móżdż puścić w świat swe brutalne napaści na kościół i duchowieństwo.

Już w komisji zgłosili wniosek mniejszości i oddali sprawozdanie „towarzyszowi“ nauczycielowi wiedeńskiemu, Seitzowi. We wniosku tym mniejszości usiłowali udowodnić tezę, że państwo nie ma żadnego obowiązku przeznaczać jakiegokolwiek funduszu na duchownych pewnego wyznania.

Na tem niepoprzestając, próbowali wykazać, że nowe, pod nazwiskiem „majowych ustaw“ z r. 1874, postanowienia, sprzeciwiają się wszelkiemu podwyższaniu poborów Duchowieństwa z funduszy państwowych.

Argumenta te służyły jednak tylko za pozór do właściwego celu, zohydzenia Duchowieństwa w oczach świata.

Właściwa też debata nie toczyła się około tych „prawnych sporów“. Minister dr. Marchet zaraz na wstępie rozpraw, krótko ale dobitnie wykazał bezpodstawność argumentów socjalnej demokracji, przytaczając to cośmy już zaznaczyli w pierwszym artykule, że państwo zawarowało sobie decydujący wpływ na zarządek kościelnego majątku, tem samem przyjęło obowiązek uzupełnienia braków i zabezpieczenia odpowiedniego utrzymania Duchownym.

Wykazał również, że ustawy majowe wcale nie odnoszą się do stosunków między państwem a Kościołem, lecz tylko regulują stosunki członków pewnego wyznania między nimi samymi, a ich zwierzchnością duchowną. Odparliśmy w ten sposób rzekome argumenta socjalnej demokracji przeciw ustawie, wskazał minister na właściwą treść i cel ustawy.

Nie jest ona mianowicie nowem i rzeczywistym polepszeniem dotacji kleru katolickiego, i nie zmienia w niczem ustawy z r. 1898, która ustanowiła następujący wymiar kongruy:

1) Dla duszpasterzy samoistnych: we Lwowie i Krakowie 2000 k., w miastach po nad 10.000 ludności 1600 k., w miejscowościach z ludnością nad 3000 mieszkańców i w miejscach kąpielowych 1400 k.; we wszystkich innych miejscowościach 1200 koron;

2) dla wikarych: we Lwowie i w Krakowie 800 k., w miastach po nad 10.000 ludności 700 k., w miejscowościach z ludnością nad 3000 mieszkańców i w miejscach kąpielowych 700 k., we wszystkich innych miejscowościach 600 koron.

W tej ustawie zasadniczej, wyjaśniał dalej minister, pominięto jedną ważną rzecz, za chowywaną przy wypłacaniu pensji dla wszystkich innych funkcyjonariuszy publicznych, a mianowicie nie zapewniono starszym i dłużej pracującym w zawodzie żadnego podwyższenia poboru.

Proboszcz, który pierwszy rok obejmuje zarządek parafii ma 1200—1600 koron tak samo, jak ten który 10, 20 i więcej lat spełnia duszpasterstwo, a wikary po 5, 6 a niekiedy 10 i więcej latach ma tak samo 600—800 k., jak ten, co z seminarium przychodzi na parafię.

Okrom niesprawiedliwości tego systemu, ma on i tę ujemną stronę, że starsi proboszczowie, chcąc poprawić swój byt, przenoszą się z parafii na parafię, a ta częsta zmiana proboszczów jest z wielu względów szkodliwą.

Owóż przedłożona obecnie ustawa jest tylko dopełnieniem dawniejszej i zatrzymując wymiar kongruy, przyznaje duchownym wliczalne do emerytury dodatki pięcioletnie aż po 100 k. Dodatków takich może być najwyżej ośm, z tem, że ustawa działa wstecz, a więc czas duszpasterstwa przed ustawą, ma być liczony przy wymiarze pięcioleci.

Wyjątkowo, może w myśl par. 4 tej ustawy, minister wyznać przy przeniesieniu w stan spoczynku przyznać w wypadkach uznania godnych, z powodu osobliwych braków zdrowia, emeryturę 2000 koron.

Przedstawiliśmy w ten sposób treść i cel no

wej ustawy, minister, apelując do idei równości w obec prawa, która przez cały rok unosila się nad parlamentem, prosi o szybkie jej załatwienie, wobec nawału innych prac, które parlament musi jeszcze załatwić.

Lecz ten apel ministra pozostał bez skutku. Socjalni demokraci wysłali w szranki do boju przeciw ustawie — nie — przeciw duchowieństwu dwu swoich wybitniejszych mówców, Schuhmaiera, i wyżej wspomnianego Seitz'a.

Schuhmeier, radny miejski, był dosyć szczerym. Oświadczył zaraz na wstępie, że dał by on Duchowieństwu tu w parlamencie spokój, gdyby nie ta walka tam „za murami“, która wre pomiędzy duchowieństwem katolickim a socjalną demokracją. „Wy nam stajecie, wołał, w poprzek na każdym kroku“ — zwalczacie nas tysięcznymi środkami, które są w waszych rękach, my też nie możemy spocząć w walce...

Między Kościołem a socjalną demokracją istnieje zasadnicza różnica poglądów. Kościół mówi: „Królestwo moje nie jest z tego świata.“ Gdybyście trzymali się tej zasady i nie wtręcali w sprawy tego świata, możeliby być spokojni, bo my stoimy na całkiem odmiennym, wręcz przeciwnym stanowisku. My mówimy: „Królestwo nasze jest tylko z tego świata“. Nie troszczymy się wcale o Królestwo wasze z tamtego świata, pozostawiamy wam je w zupełności. Gdybyście czynili tak samo, nie byłoby konfliktu, lecz wy głosząc królestwo nie z tego świata, przecie wkraczacie wszędzie w królestwo nasze... My zostawiamy każdemu jego wierzanie... Co prawda, wielu jest między nami, którzy nie odczuwają żadnej potrzeby wiary... wielu z nas rzeka się waszych obietnic pogrobowych... wielu z nas nie potrzebuje wcale waszych posług... A wy się koniecznie nam narzucacie, wy chcecie zabierać nam i wychowywać nasze dzieci...

Ztąd walka na śmierć i życie. Wypowiedziawszy w tym duchu o co właściwie chodzi, przeszedł Schuhmeier do sprawy samej, podnosząc jeszcze następujące twierdzenia:

Każda instytucja powinna sobie samą opłacać tych, którzy jej służą, a tembardziej Kościół, który jest bogaty.

Kościół katolicki ma 900 milionów majątku, a 25 milionów dochodu. (Głos: A ile ma Rotszild!) Do Rotszilda przyjdę, odpowiedział mowa — ale nie przyszedł, lecz w dalszym ciągu opierając się na tych dwu twierdzeniach, napał na Duchowieństwo, na Biskupów, na Papieża, na zakony, malując w dosadnych, a często prostactkich słowach rzekome nadużycia,

aby posła Jurygę przedstawił do łaski monarchy. Większość sejmu powinna stwierdzić, że chodzi tu o zasadzenie tendencyjne.

Prez. Justh odbiera p. Szkicakowi głos. Pos. Szmeccani (partja ludowa) wskazuje na haniebnosc czynu p. Jurygi.

Prez. Justh wzywa mowca za to wyrażenie do porządku.

Minister sprawiedliwości Guenther zastrzega się przeciw twierdzeniu, jakoby sądy węgierskie wydawały tendencyjne wyroki. Ministerstwo sprawiedliwości zawsze otacza miłością naród słowacki (?), ale z agitatorami będzie postępowało bezwzględnie.

W głosowaniu uchwalono posła Jurygę wydać sądom.

Posel Szkicak twierdzi, że w Izbie jest brak kompletu i domaga się obliczenia posłów.

Skonstatowano dostateczną liczbę (112) posłów. — Nastąpiły rozprawy nad ustawą o podporze rekruta.

Wiec niemieckich postępowców.

Berno. Przy bardzo licznych udziałach, odbył się tu wczoraj wiec partyjny niemieckich postępowców. Przewodniczącym burmistrz dr. Wieser podniósł w swej przemowie że hasłem wyborczym powinno być połączenie się wszystkich stronnictw niemieckich. Posel dr. Gross stanął na tem samem stanowisku, stwierdzając, że zasiadający w gabinecie trzej ministrowie partyjni, tylko wtedy będą mieli wpływ, jeżeli będą popierani przez wszystkie 3 stronnictwa. Stronnictwa mieszczańskie powinny iść przeciw socjalistom, tak, jak się to dzieje w Niemczech. Uchwalono następnie odpowiednią rezolucję, w której między innymi oświadczono się raczej za rozdziałem ekonomicznym z Węgrami, niż za niekorzystną dla Austrii ugodą.

Bandytyzm w Rosji.

Jarosław. W Nokouzie, w pow. mołockim, do biura pocztowo-telegraficznego weszło pięciu uzbrojonych ludzi. Zawołali „ręce do góry“ i zabrali około 5.000 rb. W lokalu zarządu gminnego w tejże chwili odbywał się sąd. Włóścianie dowiedziawszy się o napadzie, puścili się w pogoń za rabusiami, którzy strzelali. Mimo to ujęto ich. Tlum włóścian dokonał samosądu i straszenie ich obil. Jeden z rabusiów zmarł zaraz, drugiego odwieziono do szpitala. Większą część pieniędzy odebrano.

Ekaterynosław. Dokonano tu napadu zbrojnego na artelszczyka budowy kolei permsko-ekaterynburskiej, Tarasenkę, który wioził z kasy skarbowej 27.900 rb. Napadło na niego trzech bandytów, zabrali mu torbę i usiłovali umknąć sankami. Tarasenko dopędził bandytów dorożką na krańcu miasta i wystrzalami zmusił ich do rzucenia torby, z której zrabowali jedynie 900 rb. Dwóch bandytów ujęto.

Przed wyborami do Dumy.

Pińsk. Odbył się tutaj szereg zgromadzeń przedwyborczych Rosjan, Polaków i żydów. Wśród żydów zauważono rozdwojenie. Rosjanie i Polacy narodowcy zawarli blok.

Gabinet czarnogórski.

Cetynia. Nowy gabinet utworzonym został z trzech ministrów. Radowicz objął prezydium, sprawy zagraniczne, skarb i wojnę, Iwanowicz sprawy wewnętrzne, Cerowicz ministerstwo sprawiedliwości, kierownictwo ministerstwa wyznań i oświaty.

Wybory do Dumy.

Petersburg. „Ruś“ donosi, że wybory w gubernii kobańskiej wypadły na korzyść opozycji.

Kondolencja cara.

Petersburg. Car wystosował do wdowy po profesorze Mendelejewie następujący telegram: „Szczerym podzieleni ból panii i wyrażam jej sympatię i współczucie z powodu ciężkiej straty. Rosja przez śmierć niezapomnianego Mendelejewa pozbawioną została jednego z najlepszych swoich synów“.

Aresztowanie.

Poznań. Aresztowano tu niejakiego Józefa Galkowskiego, który, ukradłszy z klasztoru na Bielkach pod Krakowem cenny kielich złoty, usiłował sprzedać go jubilerom tutajszym.

Waszyngton. (Ass. Press.) Urzędnicy departamentu stanu potępiają fakt, że prasa nowojorska ponownie przyniosła wiadomość o wojnie z Japonią. Wiadomości te są zupełnie bezpodstawne i mogą tylko służyć na to, aby przeszkodzić rozumnemu uregulowaniu sprawy, co obecnie jest w toku.

Zaburzenia antychrześcijańskie w Chinach. Szangai (B. Reutera). W Kutki w pobliżu Sutschu, w prowincji Kiangsi, miały wczoraj miejsce zaburzenia wrogi dla chrześcian. Wojsko na razie przywróciło spokój. Dalsze posiłki dla wojska znajdują się w drodze do tej miejscowości.

Wyścig na lodzie o mistrzostwo o. Davos. W wyścigu na lodzie, mistrzostwo dla Europy na r. 1907 zdobył niejaki Ocholm, który przebył 10.000 m. w przeciągu 18 minut i 52 sekund.

Snieżyce w Hiszpanii.

Pantlona. Skutkiem silnych zawiei śnieżnych ugrztał pociąg kolejowy w śniegu. Kilka okolicznych gmin odciętych jest zupełnie od świata. Panuje brak żywności.

Trzęsienie ziemi.

Tryest. Aparaty seismograficzne w morskim obserwatorium, zapisały w sobotę trzęsienie w niewielkiej odległości, które trwało od godziny 10, minut 8, sek. 30 przedpoł. do godz. 10, minut 57, sekund 52. Największe wychylenie wynosiło 17 mm.

Pożar okrętu.

Lizbona. W porcie tutejszym nastąpił straszny wybuch i pożar na parowcu „Machado Novo“, zawierającym 40.000 galonów gazoliny. Przyczyną wybuchu było rzucenie przez jednego z marynarzy zapalonej zapalki do wnętrza okrętu. W jednej chwili cały okręt stanął w płomieniach. Przy próżnych usiłowaniach ugaszenia pożaru 9-ju marynarzy odniosło poparzenia ciężkie, a kilkunastu lżejsze. Parowiec splonął. Z trudem uratowano obok stojące okręty.

Dżuma w Małej Azji.

Konstantynopol. Liczba osób, które od d. 8 stycznia zmarły w Dzeddach na dżumę wynosi 17. Stan zdrowia pielgrzymów, którzy powrócili z góry Arafat do Mekki jest dobrym.

Villemstad. (Wenezuela) (niem. Tow. Kalb). Według wiadomości z Caracas, przedsięwzięto liczne aresztowania z okazji zamordowania gubernatora Dra Mata. Ruch rewolucjonistów w całym kraju wzrasta.

NADESLANE.

Smaczną, lekką, łatwą do użycia i bardzo strawną: Fosfatynę Falierra, zaleca się jako najlepší pokarm dla dzieci 6 do 7 miesięcznych i doroszków. Podawany z mlekiem, zastępuje wszelkie inne pokarmy dotychczas zalecane.

Rozkład jazdy na kolejach

Odjazd z Krakowa:

w kierunku

Do Lwowa i Podwoleczysk.

Pociąg pospieszny o godzinie	6:43 rano.
„ osobowy „ „	8:10 „
„ „ „ „	11:00 przedpoł.
„ „ „ „	9:00 w nocy.
„ „ „ „	10:55 „

Do Lwowa

Pociąg pospieszny o godzinie	2:49 popołud.
„ „ „ „	8:38 wieczór

Do Zakopanego

Pociąg osobowy o godzinie	9:02 rano.
„ „ „ „	8:00 wieczór
„ „ „ „	11:52 w nocy.

Do Wieliczki	
Pociąg osobowy o godzinie	8:30 rano.
„ mieszany „ „	1:30 popołud.
„ „ „ „	7:40 wieczór.
„ osobowy „ „	9:00 w nocy.

Do Kocmyrzowa

Pociąg osobowy o godzinie	8:40 rano.
„ „ „ „	1:45 popołud.
„ „ „ „	8:05 wieczór.

Do Suchy i Nowego Sączu.

Pociąg osobowy o godzinie	9:02 rano.
„ „ „ „	8:00 wieczór.
„ „ „ „	11:52 w nocy.

Do Tarnowa.

Pociąg osobowy o godzinie	6:15 wieczór.
---------------------------	---------------

Do Słotwiny

Pociąg osobowy o godzinie	3:15 popoł.
---------------------------	-------------

Przyjazd do Krakowa:

Ze Lwowa i Podwoleczysk

Pociąg osobowy o godzinie	4:42 rano.
„ „ „ „	8:45 „
„ „ „ „	6:25 wieczór.
„ pospieszny „ „	9:38 „

Ze Lwowa.

Pociąg osobowy o godzinie	1:30 popoł.
„ pospieszny „ „	2:24 „

Z Zakopanego

Pociąg osobowy o godzinie	4:40 popołud.
„ „ „ „	11:00 w nocy.

Z Wieliczki

Pociąg mieszany o godzinie	11:35 przedpoł.
„ „ „ „	6:45 wieczór.
„ „ „ „	10:40 w nocy.

Z Kocmyrzowa

Pociąg osobowy o godzinie	7:40 rano.
„ „ „ „	1:05 popołud.
„ „ „ „	7:10 wieczór.

Z Suchy i Nowego Sączu

Pociąg osobowy o godzinie	6:07 rano.
„ „ „ „	4:40 popołud.
„ „ „ „	11:00 w nocy.

Z Wiednia i Szczakowy

Pociąg pospieszny o godzinie	6:20 rano.
„ osobowy „ „	9:45 „
„ „ „ „	5:15 popoł.
„ pospieszny „ „	8:18 wieczór.
„ osobowy „ „	10:09 w nocy
„ pospieszny „ „	11:42 „

Z Wiednia

Pociąg pospieszny o godzinie	2:43 popoł.
------------------------------	-------------

Odjazd z Krakowa:

w kierunku

Do Wiednia i Szczakowy

Pociąg pospieszny o godzinie	3:55 rano.
„ osobowy „ „	5:25 „
„ pospieszny „ „	7:18 „
„ osobowy „ „	9:20 „
„ „ „ „	2:00 popoł.
„ pospieszny „ „	10:00 w nocy

Do Wiednia.

Pociąg pospieszny o godzinie	2:31 popoł.
------------------------------	-------------

Do Podgórzania Bonarki

Pociąg mieszany o godzinie	8:52 rano.
„ „ „ „	1:02 popoł.

Do Oświęcimia i Szczakowy

Pociąg osobowy o godzinie	6:40 wieczór.
---------------------------	---------------

Do Oświęcimia

Pociąg osobowy o godzinie	4:30 rano.
„ „ „ „	1:15 przedpoł.

Na karnawał! porządki tańców, zaproszenia, ☺ ☺ Karty stołowe w największym wyborze polecają **JANECZEK & ZIEMBICKI Kraków Rynek 8.** (Naprzeciw kościoła św. Wojciecha)

